VNEUS Mäntylä Marko(VNK), Halinen-Kaira Sanna(UM)

29.11.2021

JULKINEN

Viite

Asia

ASEM13-huippukokous videoyhteydellä 25.-26.11.2021

ASEM-huippukokous järjestettiin kaksipäiväisenä videokokouksena. Suurin osa ASEM-kumppanimaista, sekä EU ja ASEAN osallistuivat päämiestasolla, joko reaaliaikaisesti tai ennakkoon nauhoitetuilla videopuheenvuoroilla.

Huippukokouksessa hyväksyttiin virkamiestasolla neuvoteltu puheenjohtajan lausunto monenvälisen yhteistyön vahvistamisesta ja liite yhteyspolitiikasta (connectivity) sekä Covid-19-pandemian jälkeistä yhteiskunnallista ja taloudellista elpymistä koskeva "Phnom Penhin yhteislausunto".

Seuraava ASEM-huippukokous on tarkoitus järjestää vuonna 2023 Euroopassa.

Kambodzhan isännöimä ASEMin (*Asia-Europe Meeting*) 13. huippukokous järjestettiin 25.-26.11.2021 videoyhteydellä sen jälkeen, kun vuodelle 2020 suunniteltua fyysistä huippukokousta oli jouduttu siirtämään kahteen kertaan koronaviruspandemiasta johtuen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Kambozhan pääministeri Hun Sen. EU:n puolelta edustettuina olivat Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Charles Michel, komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen, sekä Slovenian pääministeri Janez Janša EU:n neuvoston puheenjohtajamaan edustajana. ASEANia edusti järjestön pääsiheeri Dato Lim Jock Hoi. 51 ASEM-kumppanimaasta suurin osa osallistui päämiestasolla, joko reaaliajassa virtuaalisesti tai ennakkoon nauhoitetuilla puheenvuoroilla. Suomea edusti pääministeri Sanna Marin.

Huippukokouksen yleisenä teemana oli ”monenvälisen yhteistyön vahvistaminen yhteisen kasvun edistämiseksi”. Kokouksessa pidettiin avaus- ja päätösistuntojen lisäksi kaksi täysistuntoa, joista ensimmäisen aiheena olivat ”ASEMin rooli monenvälisyyden edistämisessä” ja toisen ”Covid-19 ja yhteiskunnallistaloudellinen toipuminen ja kehitys”. Retriitti-istunnossa aiheena olivat ”ASEMiin liittyvät sekä kansainväliset ja alueelliset aiheet”.

Pääministeri Marin puhui ensimmäisessä täysistunnossa. Hän korosti ASEMin merkitystä Euroopan, Aasian ja Oseanian vuoropuhelulle globaaleissa ja alueellisissa aiheissa, kuten mm. ilmastonmuutos, yhteyspolitiikka, kauppa ja investoinnit, muuttoliike, meri- ja kyberturvallisuus sekä terrorismin vastainen toiminta. Pääministeri Marin painotti ihmisoikeuksien, oikeusvaltiokehityksen, kehityksen ja turvallisuuden yhteyttä ja muistutti, ettei globaalia pandemiaa tule käyttää tekosyynä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan rajoittamiseen. Pääministeri Marin korosti tehokkaan monenvälisen yhteistyön merkitystä yhteisiin haasteisiin vastaamisessa. Ilmastonmuutoksen suhteen on varmistettava Glasgow:n COP26-ilmastokokouksen päätösten tehokas toimeenpano.

Muiden päämiesten puheenvuoroissa painotettiin myös mm. vahvaa sitoutumista multilateralismiin ja tarvetta vastata yhdessä globaaleihin uhkiin ja haasteisiin, joista akuuteimmat ovat ilmastonmuutos ja koronapandemia. On tärkeää jatkaa Glasgow'n COP26-ilmastokokouksen viitoittamalla tiellä ja lunastaa siellä annetut lupaukset. Koronapandemian hallitsemiseksi peräänkuulutettiin laajempaa rokoteyhteistyötä ja yhteisiä pelisääntöjä. Vuoropuhelua Aasian ja Euroopan välillä tarvitaan enemmän kuin koskaan ja sen vuoksi myös ASEMin dynaamisuutta pitäisi lisätä, mutta se vaatii poliittista tahtoa. Vuoropuhelun tarpeen lisäksi muistutettiin tarpeesta keskinäiseen kunnioitukseen ja luottamukseen. Puheenvuoroissa korostettiin myös sääntöpohjaisen maailmanjärjestykseen merkitystä, kansainvälisen oikeuden noudattamista, vapaata kaupankäyntiä, Aasian ja Euroopan välisten yhteyksien lisäämistä sekä ihmisoikeuksien kunnioittamista.

Huippukokouksessa hyväksyttiin virkamiestasolla neuvoteltu puheenjohtajan lausunto (*Chair's Statement*), sen liitteenä yhteyspoliittinen lausunto (*Chair's Statement Annex on Connectivity*) ja Covid-19 koronapandemian jälkeistä yhteiskunnallista ja taloudellista elpymistä koskeva lausunto (*Phnom Penh Statement on Socio-Economic Recovery of Covid-19*).

Seuraava ASEM-huippukokous on tarkoitus järjestää Euroopassa vuonna 2023.

LIITTEET

Asiasanat	ASEM, Eurooppa-neuvosto
Hoitaa	**UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VTV, YM